

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обком, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 286 (9425)

ДЕКАБРИН

3

СУББОТО

1960 он

Сэн 20 мүнгөн.

Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүглөөн тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Октябрийн социалистическэ революциин эхэй ойн баярта байлсаан коммунистическэ, мэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүглөөн 1960 оной ноябрь нарада болоһон байна.

Индонезийн 81 партиин делегациууд: Австралийн коммунистическэ партиин, Австриин коммунистическэ партиин, Албанийн Ажалай партиин, Алжирай коммунистическэ партиин, Аргентинин коммунистическэ партиин, Бельгийн коммунистическэ партиин, Бирмын коммунистическэ партиин, Болгарийн коммунистическэ партиин, Бразилийн коммунистическэ партиин, Великобританийн коммунистическэ партиин, Гватемалын коммунистическэ хүдэлмэришэнэй партиин, Габын коммунистическэ партиин, Вьетнамай Ажалай партиин, Гаитийн Арадай Нэгдэлэй партиин, Гвинеин коммунистическэ партиин, Ажалай партиин, Германийн Социалистическэ партиин, Германийн Коммунистическэ партиин, Гондурасын коммунистическэ партиин, Грецийн коммунистическэ партиин, Данийн коммунистическэ партиин, Доминиканай Арадай-социалистическэ партиин, Израилийн коммунистическэ партиин, Индийн коммунистическэ партиин, Индонезийн коммунистическэ партиин, Испанийн коммунистическэ партиин, Итальян коммунистическэ партиин, Канадын коммунистическэ партиин, Кипрын коммунистическэ партиин, Хятадай коммунистическэ партиин, Колумбийн коммунистическэ партиин, Кубаны Арадай-социалистическэ партиин, Кубаны Арадай-социалистическэ партиин, Люксембургийн коммунистическэ партиин, Малайи коммунистическэ партиин, Мароккын коммунистическэ партиин, Мартиникка коммунистическэ партиин, Монголын коммунистическэ партиин, Моголийн Арадай-революционно партиин, Непал

Коммунистическэ партиин, Нидерландын Коммунистическэ партиин, Никарагуагай Социалистическэ партиин, Шэнэ-Зеландийн Коммунистическэ партиин, Норвегийн Коммунистическэ партиин, Панамын Арадай партиин, Парагвайин Коммунистическэ партиин, Перугай Коммунистическэ партиин, Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгдэлэй партиин, Португалийн Коммунистическэ партиин, Реюньоной Коммунистическэ партиин, Румынийн Хүдэлмэришэнэй партиин, Сальвадорой Коммунистическэ партиин, Сан-Мариногай Коммунистическэ партиин, Сирийн Коммунистическэ партиин, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Суданай Коммунистическэ партиин, Таиландын Коммунистическэ партиин, Тунисай Коммунистическэ партиин, Турцийн Коммунистическэ партиин, Уругвайин Коммунистическэ партиин, Финляндийн Коммунистическэ партиин, Францийн Коммунистическэ партиин, Цейлоной Коммунистическэ партиин, Чехословакийн Коммунистическэ партиин, Чилийн Коммунистическэ партиин, Швейцарийн Ажалай партиин, Швецийн Коммунистическэ партиин, Эквадорой Коммунистическэ партиин, Японой Коммунистическэ партиин, мүн бусад партинуудай делегацинууд хабаадалсаа.

Зүглөөнд хабаадагшад дүй дүршлөө андалдаһан. бээ бэсүнгээ хараа бодолтой танилсаан, бэ найрамдалай, демократийн, национальна бээ даанхай байдалай, социализмын түлөө хамтын зорилго белүүлэхын түлөө бүгэдэн тэмсэлэй аша тулгада коммунистическэ хүдэлмэришэнэй уласхоорондын мүнөө үеын хүгжэлтэ тухай шухала асуудалуудың зүглөөн хэлсэһэн, коммунистическэ хүдэлмэришэнэй партинуудай мэдүүлгүүдые нэгэн дуугаар баталан абалтан, бүхэ дэлхэйн арадуудта хандаһан хандалга баталан абалтан байна.

Марксизм-ленинизмын, пролетариадай интернационализмын гол хуули ёһонуудта үндэлэгдэхэн ахад дүүгэй хани барисаанай оршон байдалда бүхэ асуудалууд зүглөөн хэлсэгдэбэ.

Советскэ Союзай, Камбоджын арадуудай хоорондо хани барисаа бэхжүүлгэдэ зориулагдан митинг Кремльдэ болобо

МОСКВА, декабрийн 1. (ТАСС). Советскэ Союзай, Камбоджын арадуудай хоорондо хани барисаа бэхжүүлгэдэ зориулагдан митинг Кремлийн Ехэ ордон соо мүнөөдөр болобо.

Митингын болоһон зал соо хүдэлмэришэд, эрдэмтэд, наука, культурын ажал-ябуулагшад, залуушуул, нийтийн организаацинуудай түлөөлөгшэд сулгарба. Сулгаргашадай дунда Верховно Советүүдэй, Союзна Республикануудай депутатууд, министрүүд, харийн гүрэнүүдэй дипломатууд, советскэ, хилин сааханжа журналистууд байлсаа.

Камбоджын гүрэннине толгойлошо принц Нородом Сианугай, мүн Камбоджын гүрэнэй бусадшые ажал-ябуулагшад, тэрэшлэн нүхэд А. Б. Арнстов, Л. И. Брежнев, Н. Т. Игнатов, А. Н. Косыгин, О. В.

Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухомедов, Д. С. Полянский, М. А. Сулов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов гэгшэдэй президиумдэ гарахадань зал соо шанга алба ташалган эздэлбэ.

Моссоветдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников митинг нээбэ.

СССР-эй наукануудай академийн дэргэдэхи Азаний орончуудай арадуудые шэнжэлхэ институтдай директор Б. Г. Гафуров, врач, СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй, Улаан Хахад харын бүлгэмэй Союзай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ З. С. Майорова, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, Камбоджын гүрэннине толгойлошо принц Нородом Сианук гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэб.

Советскэ гурбадаху онгосо-одоной дабшалта тухай

Советскэ гурбадаху онгосо-одон дэлхэйтэй тойрон дабшажа үргэлжэлһөөр.

Онгосо-одон соохи хүйтэн халууниинь, агаарын даралта нэгэ жэгдэ байһаар гэжэ онгосо-одонхоо абтаһан телеметрическэ мэдээсэлһээ элэрэн харагдана.

Туршалгын амитадай бэсын элүүрые тодорхойлһон телеметрическэ хэмнэлгүүдые тайлбарилһанай, тэдэнь ямараар бээ абата жабаһын радиотелевизионно түхээрэлгэнүүдээр шэртэн хараһанай ашаар онгосо-одондой дабшажа замдаа орохо үеынь туршаагын амитад найнаар дабан гараа гэжэ элэрбэ.

19,995 мегагерцын долги дээрэ хүдэлдэг «Сигнал» гэжэ радио дамжуулагша найнаар хүдэлжэ үргэлжэлһөөр.

Онгосо-одон 88,47 минута соо дэлхэйтэй нэгэ дахин тойроно, дабшажа ябаһан онгосо-одон эгзэн дүтэ ерэхэдэ 180 километртэ, эгзэн холо оршоодоо 249 километртэ хүрэнэ.

Совет эрдэмтэдтэ алдар соло

МОСКВА, декабрийн 1. (ТАСС). Москвагай радио-дамжууланууд нинслэл хотын ажалшадые мүнөөдэр эхээр хонирхуулаа. Замбуулин дайда руу советскэ гурбадаху онгосын табигдантайнь дашарамдуулан, манай ороной наукин шэнэ амжалта туйлаһанайн түлөө Москвагай ажалшад угаа эхэ баяр баясалангаа мэдүүлнэ.

Ф. Ачельдиев, метро барилгын прораб.
— Замбуулин дайдаар дабшаху ашаглаху тушаа шэнэ алхам

МИНСК, декабрийн 1. (ТАСС). Гурбадаху онгосо-одоной табигдан тухай мэдээсэл Белоруссийн город, тосхонуудад түргээр тараба. Энэ гайхамшагта мэдээсэл тухайда хүдэлмэришэд, колхозникүүд, алба хаагшад хонирхон хөөрлэдэнэ.

Бүхэ белорус арад совет эрдэмтэдэй туйлаһан амжалтаар баясана, эрдэмтэдэй гэгээн ухаанай хүсөөр шэнэ онгосо замбуулин дайда руу табигдаба гэжэ механическэ гурбадаху цехын мастер В. М. Табулин тракторна заводой хүдэлмэришэдтэй хөөрлэдэхэдөө мэдүүлэб.

КПСС-эй ЦК-гэй
декабрийн
Пленумэй
хүндлэлдэ

УЯЛГАЯ
УРИДШАЛХАНЬ

Ойрын жэлүүдтэ малайнгаа ашаар шэмые эрид түргөөр дээшлүүлэбэ, урланыхидаа оршодо хоёр-гурба дахин ехэ хү, мяха, тоһо, ноһо абадга болохо гэжэ шиндэһэн Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойд мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгые түгэс бэлдхэлтэйгээр үгтаа. Нийтын малда элбэг хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлдхэлдэ, гүүртэ, отаранууд дүршэлтэй бэрхэ, оролдосотой элбэхитэй малшадар хангагдаа, малай байранууд эртэһнэй найнаар захибарилгадаа, дулаалагдаа.

Ная эндэ 200 үнээдэй байха типовой шэнэ байра баригдажа, ашалгалгада үгтэбэ. Энэ байрын хажууда култыбза, бани, һу машиндалгын пункт гэхэ мэтэ баригдаа, малшадай байха гэрүүдтэ радио, электрэн гэрэл оруулагдаа. Энэ фермэ дээрэ үбнэ тэжээлшье эртэһнэй зөөгдөжэ бэлдхэгдэнхэй. Эндэ хамта 65 тонно үбнэ, 80 тонно зелэнко сомоотой, кукурузын эш намаануудаар, бусад шэмэ эхэтэй ургамалуудаар 440 гаран тонно силос дараатай. Тийхэдэ Алшагай найман жэлэй һүргүүлн үхибүд 5 гектар газар дээрһнэй 45 тонно турнепс хуряжа, фермэдэ зөөжэ үгэһэн юм.

Ингэндэ байханда үбэлэй харануудта һу ехээр хааха бүхэ арга боломжонууд бии болгогдохой.

Ная энэ фермэдэ малшадай сулган болохо, һүүлэй харануудай хүдэлмэрийн дүнгүүд, саашанхи зорилгонууд тухайгаа һонирхолтой хөөрөлдөөн болобо. Фермые даагшаар томилогдоһон дүй дүршэл эхэтэй, зонние эмхидхэхэ шадваритай малшан Даша Сандаман КПСС-эй ЦК-гэй болохо байһан Пленумэй, мүн СССР-эй Верховно Советдэй декабрийн хорёодоор болохо сессини хүндлэлдэ 1960 онойнгоо уялгы болзорһоон урид дүүргэһын тулада мурьисөө дэлгэрүүлхы наалишадаа урлалаа. Харюудань наалишад хойноһоо бодохо, түрэл Коммунистическэ партияга ЦК-гэй ээлжэтэ Пленумые, мүн оройнгоо засаг түрын дээдэн газарай — СССР-эй Верховно Советдэй болохо байһан сессие ажалай амжалтаар үгтаа гэжэ байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

— Би мүнөө жэлэйнгээ уялгы СССР-эй Верховно Советдэй сессини эхилтэр дүүргэхэб. Тийгээд баһал ингэжэ абтаһан социалистическэ уялгануудаа болзорһоон урид, нэрэтэй солотойгоор дүүргэһын тулада эдэхи оролдогоо гаргахынь нүхэд наалишадаа урлалба. Байрамнайшые һайн, үбнэ тэжээлшье, шэмэтэ силосшые би—ингээд лэ манай мурьисэхэ, оролдосоһоо ажаллажа, һу ехээр хааха хэрэг үлэбэ,—гэжэ комсомол басаган Надежда Ирлотуева нүхэдөө урлалба.

Залуу наалишанай урлалые халуунаар дэмжэжэ, абтаһан социалистическэ уялгана уридшалан дүүргэһын түлөө мурьисэхөөр бэлэн байһан тухайгаа наалишад Дарисүрэн Бадмаева, Мария Доржиева гэгшэд хэлэб.

Коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ ээргэдэ хүртэхөөр ажаллахынь хүсэһэн үгэ хэлэжэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дагбаев наалишадайнгаа урма зоригые улам бадааруулба.

Ц. Сабсаев.

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭН...

Жэлэй эхин багта колхозой клубта хамтын сулган болоходо даншые удааржа, ехэл шуяатайгаар үнгэрөө һэн. Юуб гэхэдэ артелиин гүшүүд 1960 ондо хүдөө ажакһын продуки эхээр абаха, ехэ мяха, һу, ноһо, үндэгэ, ороһо тарья гүрэндөө худалдаха арга боломжонууд тухайгаа зүбшэһэн байгаа.

Тийгэжэ Мухаршэбэрэй «Коммунизм» колхозой гүшүүд үнгэрэгшэ жэлэйхилд оршодо мяха 2 дахин, һу, ноһо 1,5 дахин, 2 мянгаар олон үндэгэ тушааха уялга абаа һэн.

Тэдэнэр мүнөө тэрэһнэй амжалтайгаар бэлдүүлжэ байһанай. Мяха, һу, үндэгэ, ноһо худалдаха 3 кварталтайнгаа уялгы үлүүлэн дүүргэбэ. Малай тоо олоһоруулха, ороһо тарья, хартаабха худалдаха уялгануудын үлүүлгэдэнхэй.

Энэ нарада болохо байгаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүндлэлдэ дэлгэрһэн мурьисөөндэ оролсожо, ажаллаһаа шалгаргаһад үдэр хонойго үнгэрхэ бүри удам олоһорно. Жэшэнь, Сухарын һүнэй товарна фермэдэ иматгал залуушуул юм. Тэдэнэй дунда аймагтаа эрчимлэһэн наалишан Вера Теслева хүдэлдэг. Үнээн бүриһөө 1900 литр һу нааха уялгана октябрийн 1-дэ зуугаад литрээр тэрэ үлүүлэбэ. Жэлэй эхэслэтэр ушоо 500 литр үнээн бүхэнһөө хаахаар шийдэнхэй. Наалишад А. Кравинская, А. Федорова, Н. Челночкова, Л. Федотова болон бусад жэлэйнгээ уялга үлгөө мүнөө дүүргэхэе байна.

Оройнойнуу суута хонишон И. Малашенкин, Социалистическэ Ажалай Герой Б. Доржиевагай жээ

шээгээр ажалладаг нүхэр Бельский 1200 эхэ хонидые харууналдаг юм. Хонин бүхэнһөө 4 килограмм ноһо хайшалха уялган дүүргэгдэбэ. Тэрэ 100 хонин бүриһөө 120 хурьга түлжүүлхэ уялгагай. Энэ зундаа 440 хонидые искусствевна аргаар үрэгжүүлэбэ, декабрда шэнэ түл абахаа байраа гүйсэд бэлдэхэнхэй.

Иймэ амжалта энэ колхозой гүшүүд ямар аргаар туйлааб гээд асуухаар. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажакһын мэргэжэлтэд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри найнаар ябуулаа. Олоной дунда ажалай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньхожоруулха тушаа горьтой анхрал табигдадаг болоо. Түрүүдүүлэй ажал хүдэлмэригэй байра дээрэн танилсахын, дүй дүршлөө халан абалсахын тула колхозой партбюрогой гүшүүд малшадтайгаа аймагайнгаа колхоз, совхозуудаар нара бүри ябажа, ажальны харадаг заншалтай.

Мяхалиг мал үсэхэбэрил дүршэл халан абакһын зорилгоор правлени мал ажалай талаар түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Хмелёвые Оренбургын область эльгээгээ. Хүдөө ажакһын эрдэм судалха арадай университетдэ колхозой олохон малшад, механизаторнууд һуралсажа, мэргэжэл шадбарья дээшлүүлэбэ.

Мүнөө жэлдэ нийтын малай үбэлжэлгэдэ эртэһнэй һайса бэлдэбэ, үбнэ, голомоһо байра бүхэнэй газар шэрээ, малшадта уужам, сэбэр гэрнүүд баригдан байна.

Г. Щепин.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор, комбайн болон хүдөө ажакһын бусад машинуудай захибарилга тухай

1960 оной декабрийн 1-нэй мэдээн (1960 оной IV кварталай түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Машина техникын бүхэдөө захибарилгаданайнь				
	Трактор	Комбайн	автотранспорт	Селлэ	Культиватор
Бичурын	52	22	16	39	15
Мухаршэбэрэй	50	10	28	45	21
Занграйн	42	—	23	69	—
Ториин	38	56	19	11	—
Түнхэнэй	38	—	51	65	30
Тарбагагай	33	—	92	76	17
Сэлэнгын	31	—	31	9	—
Зэдэн	30	—	—	—	—
Баргажанай	26	—	15	8	29
Прибайкалийн	25	—	100	94	47
Хориин	18	—	17	30	24
Кяхтын	17	—	—	11	80
Б-Кударын	15	—	23	24	29
Яруунын	7	—	57	115	47
Закаменай	4	—	—	—	67
Кабанскын	—	—	40	33	—
СОВХОЗУУД:					
Онохойн	87	—	14	53	50
Суулгын	62	—	120	133	—
«Октябрьский»	59	—	50	214	—
«Эрдэм»	54	—	—	42	100
Хэжэнгын	47	—	31	45	—
Курумканай	40	—	—	100	—
Анаагай	42	—	—	—	—
Кабанскын	36	—	50	57	—
Кударын	33	—	9	72	—
Борьёгой	33	—	67	62	—
Оймурай	33	—	100	125	—
Бичурын	32	50.0	40	100	137
Кяхтын	31	—	18	60	—
«Комсомольский»	30	—	—	—	—
Яруунын	25	—	47	160	—
Погранична	22	—	100	—	—
Иволгын	21	—	60	100	—
Саянай	17	—	85	150	—
Хориин	17	—	—	—	—
Сэлэнгын	14	—	—	—	—
Исингын	8	—	—	—	—

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: байгша оной 10 һарын туршада үнээн бүриһөө 2123 килограмм һу наажа, энэ ондо абтаһан социалистическэ уялга үлгүүрхөө байһан Яруунын аймагай Исингын совхозой түрүү наалишан Ц. Дугарова.

Н. ДАМБАЕВЫН фото.

Хайнагуудһа яна һу ехээр хаадаг болооб?

Хоёр-гурбан жэлэй саада тэр аяар холын Ахын аймагта малай шэмэтэ тэжээл-силос даража, үнээдтэ эдоульхэ тухай хөөрлөдөгшөгүй байһан юм.

Тээ мүнөө ногад бүхэндэ бии байһан бүхэ арга боломжонуудые зүбөөр, гүйсэдөөр ашаглан хэрэглэжэ, һу, мяха шадаал хаа элбэг ехээр абаха зорилго табигдана бшуу. Тиймэхэй түгүүлэй жэлүүдтэ тус аймагай олонхи колхозууд газараа элүүрилжэ, элбэг ургамал ноого гаргад, малдаа шэмэтэй һайн тэжээл ехээр бэлдэхэд болоо.

Байгша ондо Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан малшан» колхозууд түрүүшынхэ зелэнко таргад, һайнаар ургүүлжэ, тэрэнэйнгээ ургаһаар үнэргэжэ намартаа силос ехээр даража абаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ артельдэ Ээрэ гэжэ ногагта үбэлжэжэ байһан хаалийн гүүртынхид хайнаг үнээдтэ силос эдоульхэд, һу ехээр хаадаг болоһонхэй. Фермые даагша—аймагай түрүү наалишад нэгэн Бизья Лопсановна Арданова ингэжэ хөөрөнэ:

— Үбэлэй сагта урдан шэмэтэ тэжээл амсажашые үзөөгүй хайнагууднай һаяндай силос эдижэ һураад, һу шэмээшые горьтой нэмээжэ эхилэбэ. Бидэ наалишадшые энэ тэжээлэй али тухай ехэ ашаг үрэтэй байһиные мүнөө ойлгожо байнабди. Саашадаа үнээднэй силос үгыгөөр байжа шалахыа болёо.

Үнэхөөрөө Эрэн гүүртэдэ урдан арбаад гаран үнээдһэнь үдэртөө 35—40 литр һун наагдадаг байбал, мүнөө 45—50 литр һун абтана. Тийгэжэ үнээлэй һу шэмэ улам дээшлэхэнэ лабтой. В. Галсанов.

Нүхэд Н. С. Хрущев, Р. Козлов, М. А. Сулов тэд нүхэд Лю Шао-ци, Ли Сяо-пий, Пын Чжэнь гэгшэдтэй уулзаба

СССР-эй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь Н. С. Хрущев, КПСС-эй Президиумэй гүшүүд, ЦК-гэй секретарьнууд Н. Р. Козлов, М. А. Сулов гэгшэдтэй коммунистическэ партиин ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшо Хрущев Лю Шао-цитай, Хятадай коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь нүхэр Дэн Сяопин, Хятадай коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой нүхэр Пын Чжэньтэй ЦК-да уулзажа хөөрлөдөгшөүдтэй үдэ хөөрлөдөө болоһон үнгэрөө.

Гомулка, Ю. Циранкевич тэд Москваһаа мордобо

МОСКВА, декабрийн 1. (ТАСС). Шын Арадай Республикын парламентельствена делегацие Чехословакия, Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгдэлэй партиин ЦК-гэй секретарь В. Гомулка, Гомно-правительствена делегацие гүшүүдэй тоодо ороһон Пын ЦК-гэй политбюрогой Чехословакия, Польшын Арадай Республикын Министруудэй Советдэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПОРП-ийн гүшүүн А. Верблан гэгшэдүүдээр Москваһаа эхэ ороһордобо. Энэ делегаци КПСС-эй, Советскэ правительствын ашаар Агууежэ Октябрийн социалистическэ революциин 43 жилийн хайндэртэ Москва айлшалһэн юм.

Эрдэмтэдэй уласхоорондын түгүшкө VI конференци

МОСКВА, декабрийн 1. (ТАСС). Эрдэмтэдэй уласхоорондын Түгүшкө VI конференци мүнөөдэр Мәскэе үргэлжэлүүлэбэ. Конференци хабаадагшад мүнөөдэрэй конференцида һуулсаһан Сайрус Ито-Намгантайн амаршалаа.

Түгүшкэ гүшүүдтэ хуралдаһан шалгахын тула зүбшөөл асуудалууд гэгшэ тэмээр элбэ профессор Б. Фельдман, «Бүү зэбсэг хороохо текст асуудалууд» гэгшэн тэмээр элбэ профессор Н. А. Таленко (СССР) гэгшэд засадын дээрэ байна. Элдхэлүүдэй түгүшкө хонин конференцидэ хаһан хайно конференцидэ хандаг хоорондоо юрэ хөөрлөдэбэ.

ГҮРҮҮ АРГААР, ШАНАРТАЙГААР...

Механизаторнуудайман ажал хөөрхөн гүт? Мунөө арай тошообот, Удын хоол болошобо. Тухай болоод ерээрэггүй, гээд цозой инженер Смолин часаад абана...

дөө ажыхн бусад ээр эмсэгүүдье бригада бүхэнэй кузницинуудта заһабарилжа гэж хэлсэгдэе. Трактор, комбайнуудаа хайн шанартайгаар заһабарилхын тула ажалдаа түрүү дуй дүршэл үргэһөөр хэрэглэнэ. Тиигэжэ олон жэлдэ трактористаар хүдэлжэ, заһабарилгын дүршэлтэй болоһон хүнүүд эгээл харюусалгатай үзэлдэнэ ажаланна. Тэдэнэй удардалга дор залуу механизаторнууд заһабарилгын орёоньһон хүдэлмэридэ дүршэнэ, материальна частьнуудта бури гүнзгегөөр ойлгожо абакһанд туһална.

харюу дуулахадаа: — тиимэһээ энэһэй шүдэнүүднэй иитэрээ элээ гэшээ гү бэ, гэжэ заабарилна. Ингэжэ залуу механизаторнууд мэдээлгэж юмэниүүдээ ойлгожо абахадань, саашадаа ажал хүдэлмэридэнэ эхэ туһатай боложо үгэнэ бшуу. Эдэ дүрбэн хүбүүд КПСС-эй ЦК-гэй декабрин Пленумые үгтүүлэн, 3 трактораа заһабарилжа дүүргэжэ гэгэн уялга абаад, оролдолго хэртэйгээр, эбтэй зохиодоо ажаллана, бэе бээдээ туһалалсана.

КҮНДЭТЭЙ СЛЕСАРЬ

Эгэ янзын хүдэлмэридэ удаан соо хүдэлхэдөө хүн тэрэндээ даа дүршэдэг ха юм. Слесарь Николай Николаевич олохон жэлэй да тээ Закаменай Холтосон рудэй автобазада шөфёроор хүдэлһ ороһон байгаа. Тэндэ байхадаа өдөө магтаалтайгаар ажаллаа. Мунөө хүнээр Антропов Гориний С-тэ автослесарээр хүдэлнэ. 1952 со, үшөө МТС-эй байхада, ерэжэ алда ороһон юм. Найман жэлэй шанда слесареэр ажаллахадаа, хэмэридөө яһала дүршөө, мэргэһэй РТС-эй автогаражай цехтэ да, Закаменай аймагуудһаа коллежидэй захилаар абтаһан автомоторнууд олоор заһагдаһаан. Заһагдаһан моторнуудай олонһ уран гарта слесарин гараар нээг, тэрэнэй хүдэлмэри хайн үр эсгэнэгдэдэг юм.

Слесарь Антропов КПСС-эй ЦК-гэй декабрин Пленумэй хүндэлхэдэ дэлгэрһэн мурьсөөндэ оролсоходо, даалгарага удер бури 160 процент хүрэтэр дүүргэхээр шийдэб. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь И. Антропов ажалдаа байна.

Т. Чагдунов.

МОСКВАГАЙ ОБЛАСТЬ. Область соохи ой модоной түрүү ажахынуудай нэгэн болохо Егорьевско ой модоной ажахын хүдэлмэрилгэдэ ой модо хамгаалха, тариха тушаа ехэ ажал хэнэ. Зураг дээрэ: лесник В. Брагин (зүүн гарһаа), тэрэнэй туһалагша В. Щербак участогудайнгаа нэгэндэ модо хэмжэжэ байна.

АЖАЛАА ШЭНЭЭР ЭМХИДХЭХЭ САГ ТУЛАА

1960 ондо Гэнцэл Гурожэповагай даадаг отарынхид 100 хонин бүрһөө 120 хурьга абажа түйлжүүлх, мүн хонин бүрһөө 3,3 килограмм ноһоо хайшалха уялгатай юм. Жэлэй эхнһээ хойшо тэндэ 502 эхэ хонидһоо 460-аад гаран хурьгад абажа, тобир тарганаар түлжүүлгэдэб. Хэлэнһэндэ заабол хүрэхын зорилгоор отарынхид июль нарада 200 хонидые искусствена аргаар үрэгжүүлэ хэн. Энэ декабрьда түл абтахаар хараалагдана.

— Июльд үрэгжүүлгэдээн хонидһоо жэлэй дүүрэтэр 130 гаран хурьган абтаһан. Ингэжэ уялгатай сохом бөлүүлгэдэхэ. Партиингаа ЦК-гэй Пленумдэ бариха бэлтгэһэй энэ, гэжэ Здын XX партсьездын нэрэмжэтэ колхозой хоничин Гурожэпова хэлэнэ.

— Намартаа хонидо таряа талханай үзүүр дээгүүр бэлшээрэнһинь хүшэ шадал шангатай болохтой. Байра, хорёо хотын жэншэдгүйгөөр заһагдаһан, дулаалагдаһан байна. Убэлдөө дугамаггүй хүрэхөөр бүдүүн тэжээл, ногоон болоо мө шэрэжэ асарагданхай. Горьтой силос бии.

Энэ жэлэйнгээ уялга сохон дүүргэхэе байһан тус отарын хоничид 1961 ондо юу хэхэ, ямар амжалта туйлаха байһанаа мүнөөнһөө бодомжложо эхилэ. «Химда сэнтэй ноһоо, мяха абаха гэбэл, оньһожо руулагдаһан, ажахын тоосондоо табигданан хоничолой бригада эмхидхэхэ хэрэгтэй. Энэн тухай хүтэлбэрилгэшэдөө дуулахамай» гэжэ тус отарын хоничид мэдүүллэ.

А. Цыренов.

„БҮРЯТ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭЭНЭЙ ХҮҮЛЭЭР „МУУГААР ХҮДЭЛДЭГ РАБКОП“

Иимэ гаршатай бшэг манай газетнын ноябрин 12-ой номерто толгологдоһон юм. Заганай сельпоной магазинүүдта хилэмэ, тоһо, мяха; мүн эдэ хоолой ондшые зүйлүүдэй хомор, хоһо таһалдуулагдажа наймаалагдадаг тухай тэрэн соо хэлэгдэһэн байгаа. Бичурын аймпопреобсоэзай правления манай редакция мэдээсэһэнэй ёһоор, бшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар будта тодороо. Заганай рабкопной ажал-ябуулгые хайжаруулаха талаар хэмжээн абтажа байна. Рабкопной түрүүлгэһе Шулунгов В. К., худалдаа наймаанай таһагы даагша Полянская Н. В. гэгшэд ажалһаа сүлөөлгэдөө, мүн 6-дахы магазиннай наймаалагша Бадмаева ажалһаа гаргагдаа. Бичурын совхозой хүдэлмэришадые хэрэгтэй зүйлүүдээр саг соһе хангаха, худалдаа наймаа хайжаруулаха тухай асуудал рабкопной правления, профсоюзай комитетэй х.лмтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэ, бодото хэмжээ-ябуулга хараалагдаба.

НИИТЫН ЭМХИ ГҮРИМ САХИГШАД

Нитын эмхи гурим сахиха хэрэгтэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрүүдэй Советэй тогтоол гараһаар жэл хахад болобо. Энэ тогтоолоые үргэн нитэй арад зон ехэ хайшаалтайгаар утгажа, халуунаар дэмжэһэн байна. Манай республика дотор хайн дуранай арадай 420 дружина байгуулагдажа, 16852 хүн тэрэндэ хабаадана. Эдэнэй олонхинь өһөднөгөө урдахи хүндэтэй, харюусалгатай уялануудые үнэн сэхээр дүүргэдэг юм. Модоной заводой, Улан-Удын Октябрьска, Железнодорожно районнуудай, Иволгын, Кяхтын аймагуудай, Онохой модоной комбинатай, Горхон станциин, Бичурын аймагай Бага Куналей тосхойн, Мухаршээрэй «Эрдэм» совхозой дүүргэдэ байгуулагдаһан дружинанууд илангаа хайнаар ажаллана. Элдэб ааша гаргажа, хулигаантажа ябатшалдай өндөхи дружинанууд эрид шууд тэмсэдэг байна. Энээнэй ашаар дурсагдаһан нотаг, тосхонуудаар мүү муухай ааша зан гаргадаг заримашуудай тоо эрид үсөөрөө. Иволгын аймагай хайн дуранай арадай дружининь хүдэлмэридэ хайшамаар юмэн нилээдгүй бии. Эндэхи дружининь гэшүүд нотагайнаа милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоо байгуулаад, эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлдэг байна. Ингэжэ хүдэлмэрилэһэн дээрһэнэе Колобки, Ганзурино, Гильбирь нотагуудаар мүү муухай, хулигаан, хэрүүл шараал гаргаха абадалнууд угы шахуу болохтой.

Онохой тосхондо эмхидхэгдэһэн дружинин ажал-ябуулгын онсо илгаан юб гэхэдэ, эндэхид элдэб аюулай болохоёо байһан ушарые урид мэдээд, тэрэниие зайсуулха талаар нэргылэмжинь хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг юм. Тэдэнэр милициин хүдэлмэрилэгшэдтэй, эдэбхи тэдэтэй нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, хэн нэгэнэй юу хэдэ, ямар ааша гаргадагы адалан хаража, тэдэнэй дунда ойлгучламжинь хүдэлмэри ябуулдаг. Эдэнэр үдэшэндөө кинотеатрта, Культурын байшангуудаар үргэлжэ дежурладаг, үйлсэ, нитын газарнуудай эмхи байдал сахижа ябахадаа, хотгуу хүнүүдэ гэр байрануударнай абаашажа, элдэб оһол аюулаһа тэдэниие зайсуулдаг байна. Жэһэнэ, Жамсаранов Петр, Павлов Владимир, Симгина Тамара гурбан Серовой үйлсөөр нүниин харуулада ябатараа, нэгэр гэр соһоо абарал гуйһан доһоо дуулажарха. Тэдэнэй тэрэ дары ошоходон, тэндэнэй нэгэ хотгуу хүн гайтай муухай үйл хэхэе һэдэжэ байгаа. Харин дружинин гэшүүд саг дээрһэн ерэгжэ, тэрэниие бузар аюулаһаан абаржа шадба.

Энэһэнэе гадна, Онохой тосхойн дружинанууд олон хүнэй хабаадалгатай наншалдануудые хэдэ дахин саг соһе хорижо болуулан байна. Тинхэдэ хүнгэй хэжэ гү, али хэхэе байһан уладые тэдэнэр зоримгойгоор бариад байна. Жэһэнэ, байгша оной май харын нэгэ үдэр Перельгин Лобанов хоёр Яруунын совхозой амбарһаа 1200 килограмм овёс хулуужа, «эдэе» болгохоёо байба. Эдэнэй хүсэл бөлүүлгэдэггүй. Тэдэниие дружинингууд балшыса барижархэб.

Кяхтын аймагай дружинанууд үнэгэрэгшэ жэлдэ аймаг дотороо нитын гурим эбдэгшэдые 30 дахин саг дээрһэн сараһан юм.

Үнгэрөөшэ зүн лесхойн хүдэлмэринь Котельников хотгуугаар һамгаа сохижо байба. Энэй дружинингууд Бухалыев Синбыкин хоёрто дуулашаба. Уданшьегүй Ко-

Арадай хайн дуранай дружинануудай хангалта, эмхигүй ажал юун дээрһээ гаранаб гэхэдэ, түбхын түрүүн партино-советскэ эмхи зүр-гаанууд дружинануудай ажал хүдэлмэриие хоһодоо шалгажа, хүтэлбэрилхэ ёһотой байһан аад, тэрэнэ гүйсэдөөр бөлүүллэггүй бшуу. Теэд шэнэ, үшөө хүл дээрээ гүйсэд гараагүй юмэндэ саг сэгтэн үргэлжэ туһалжа байхада, түргөөр бэе-жэжэ ёһотой ха юм. Мүн дружинануудай гэшүүн боложо, партино-советскэ хүтэлбэрилэгшэд үсөөнөөр хабаадана. Энэһэнэе гадна олонхи дружинануудай арадай дружинанууд өөрын тусхай байраггүй, тэдэнэй штабууд минитлэ саарһан дээрээ тунхаглаатай зандаа. Энэ баһа нэгэ дутагдал болоно.

Арадай дружинануудай ажал хүдэлмэридэ байһан бүхы дүтүү дундануудын дары усдахажа, саашадань бури шангаар ажалуулжа, нитынгээ эмхи гуримые улам нягтар сахоулха гэгшэ партинай, советскэ эмхи зургаануудай гол зорилго мүн.

В. Сорокин. Бурядай АССР-эй МВД-гэй таһагай начальнигай орлогшо, милициин подполковник.

Трактор, машинануудые зүбөөр хадагалха

Трактор, машинанууд бүтээһэйгээр ашаглагдаһынгаа хажуур, техничексэ харуула саг соогоо нэгэ байха, зүбөөр хадагалдаг байтай, Техникэ найдамтай гарта хадаа, заһабарилгада гаргаша хатай байдаг, олон жэлдэ хэрэг-лээдэгн мэдээжэ.

Мунөө колхоз, совхозууд хүсэ шэнэ шэнэ техникэтэй болон. Тэдэнэй техникескэ харууные өөр эмхидхэхэ, наринаар абажа та шухалта. Жэһэнэһэдэ, Бичурай аймагай Логовскийн нэрэмжэтэ совхозо тарья хурялгын дүрэм-тэй техникэ, эмсэгүүд мастерскойни соо оруулагдаа юм. Тии-заһабарилгада табигдаа. Мун Карл Марксин нэрэмжэтэ совхоз бусад колхозуудта машина, трактор бүтээсэ хэтэйгээр ашга-дана, саг соогоо заһабарилга-орон, зүбөөр хадагалгадана.

Эдэшые республикын бусад ай-мугуудай колхоз, совхозууд ма-шино-тракторна паркынгаа хүдэл-мэри хайжаруулаха, техникээе зү-р хадагалха талаар бага орло-гоо гаргадаг. Жэһэнэ, Яруунын аймагай «Рассвет» колхоздо тус-р байра түхээрэгдэгүй дээрэ, комбайнернууд машинануудаа үнэгэрэгшэ газгауур байлгана. Мун зүбөөр хадагалха тушаа карагданагүй. Комбайнууд най-м хүдэлмэридэ ябаһан хэбээ-тоһоо шоройдоо дарагдаһан бай-даг. Шалгажа үзэхэдэ, эндэ комбайнай полотно абажа шаалагдаагүй, мөөрнүүднэй хи-чөөр табигданан байгаа. Тин-хэ комбайн удаан саг соо ту-

Мэргэжэлтнэй зүбшэл

лааһагүй байжа, резинэнь хахарһан, полотнонь хубиржа, муудаһан байха юм. Баргажанай аймагай «Звезда» колхоздо намарай хүдэлмэриниин хүдлээр комбайнууд сэбэрлэгдэн-гүйгөөр табигдана. Машина, эм-сэгүүдые хадагалха гурымэй хү-лар бөлүүлгэдэг дээрһэнэе тех-никэ түрлэн муудана, бүтээсэ ба-га тайгаар ашаглагдана. Мун зарим совхозуудта техникэ харууна муу-тай байжа, уни ашаглагдангүйгөөр налажа, хандаршаха ушар үзэгдэ-дэг. Үнэгэрһэн жэл Борьфогой сов-хоздо ороһоо хуряадаг 4 комбайн, силосый 3 комбайн болон тарилгын бусад машинанууд болзороо хүсн-гүй хэрэглэхэе гаргагдаһан бай-ха юм. Мунөө жэлдэ тус совхоздо таряанай 5, мун силосый 5 ком-байн, Яруунын совхоздо силос хур-яадаг 2, ороһоной 5 комбайн, плуг, саялжэхэе эхилээд, олон ма-шина хэрэглэхэе гаргагдана.

трактор, комбайнуудые, бусад машинануудые зүбөөр хадагалха, хадагалха тушаа заабар үгтэнгэй. Техникэ зүбөөр хадагалха дүрмтэй механизатор бүхэн танилсаха уялгатай байгаа.

Трактор, комбайн болон хүдөө ажахын машинанууд хүдэлмэриниин хүдлэ мастерскойни харша соо асарагдаха, үбэлэй үдэ тусгаар сарай доро, тиимэ түхээрлэгн-үгы наа, сэбэрлэгдэһэн тэгшэ га-зарта табигдаха ушартай. Тинхэ-дэ түйлгэдэг гэр байрануудһаа 50 метрһээ дүтэ бэшэ газарта түрэл түрөлөөрөө байлггдаха болоно.

Заһабарилгада орохо, мастерскойни харша соо табигдаха машинанууд уришалан сэбэрлэгдэдэг, газара байжа болохогүй шухала хэрэгсэлүүдыень абажа, ондоо тээ хадагалдагдаг гэжэ. Жэбэдэ абтамаар детальнуудые һайса тоһоолотой. Плугуудай аһанаа, культураторнуудай ула гэхэ мэтые мэл-тэй холимог тоһо түрхихэдэ зохи-стой. Резинэ мөөрнүүдтэй машинанууд заабол газар дээрэ хии бай-хаар тулагдажа табигдаха болоно.

Сарай доро гү, али хушалтагүй газарта табигдан машинануудай двигателүүд, зарим узелнуудын һайса хушагдаха, моторһоо абта-жа, ондоо тээ хадагалгаданан де-тальнууд досоогоо шорой тоһоо орохогүйгөөр бүгэлдэхэ ээргэтэй. Республика доторнай олохон ажахынууд техникэ, эмсэгүүдээ хадагалха бүтүү хайн байранууд-тай. Тиимэ газарта машина табиг-дахадаа, юу хэгдэхэб гэхэл: түрүү-шээр радиаторай уһа эюулжэ ад-хагаһанай һүүлдэ, тоһонуудын

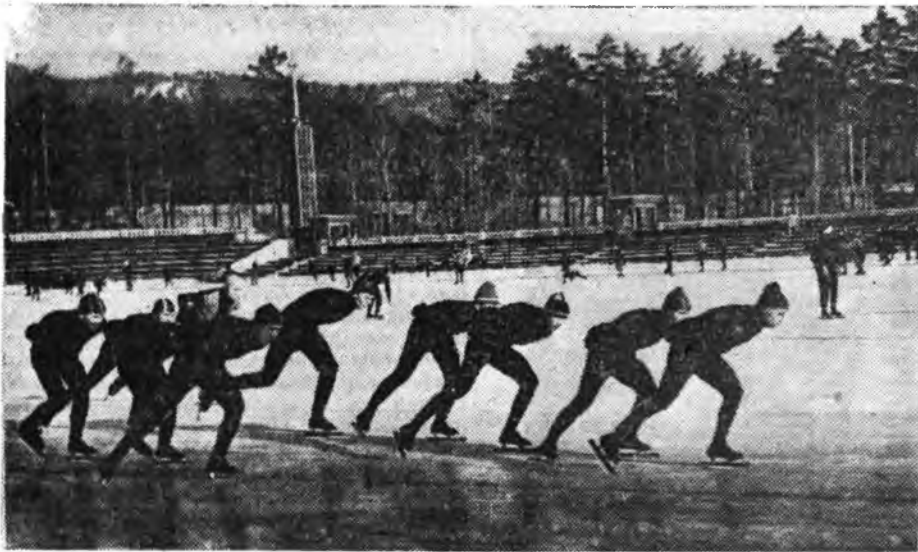
абаһа. Тиигээд бүхыдөө аршагла-жа сэбэрлэгдэнэ. Двигателнин ци-линдруудтэ 200—200 грамм АК-10 шанарай автол хэлэ, һүүлдэнэ валынь хэд дахин эрыюулхэ хэр-эгтэй. Двигателүүдһээ магнето, ге-нератор, свеча гэхэ мэтэ абтагда-ха ээрэгтэй. Тэдэнэ сэбэрлэгдэдэ, то-һологдоод, складта хадагалгдана. Тоһоо шорой орохогүйн тулаша свечануудай нүхэнүүд бүглэгдэдэг.

Тракторнуудай бусад деталь-нууд, хүдөө ажахын машинанууд табигдаха дээрээ хайнаар сэбэр-лэгдэдэг, тоһологдодо юм. Ком-байнуудай, лафетнэ жаткануудай гэжжэнүүд керосин соо уагагдана, АК-15 автолор тоһологдоод, складта тушаагдана.

Трактор, комбайнуудта хэрэглэг-дэдэг резинэ мөөрнүүд машинануудһаа абтажа сэбэрлэгдэнэ, ха-таагдана. Камератань талка ад-хагдадаг. Резинын зүйлүүд наран-ай элшнэхэ, пещэнгэй нүлөөһөө хамгаалагдаха ушартай.

Бүтүү байра соо табигданан ма-шинануудай кабинин үүдэнүүд забһаргүйгөөр хаагдаха, пломбоор тамгалагдаха, механизмуудын зоғсохо, тэндэ оруулаатай байха ээргэтэй. «С-4» түхэлэй комбайн-дай жатка гэгэл дооло хэмдэ та-бигдаад, дорһоо тулагдана. Гид-равлическа цилиндр, мүн насосууд-тай тоһонинь абтадаг, шлангнуудын аминдаа һалгаагдадаг.

Трактор, машинануудые зүбөөр хадагалха, ашгагтайгаар хэрэглэхэ гэгшэ колхоз, совхозуудай механи-заторнуудай нангин уялга болоно. П. Бартаханов. Хүдөө ажахын министрстын ахалагша инженер.

Елүүр дээр.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фототзүд.

Спортдо хүнүүд олоор хабадуулха

Республикын спортын бүлгэм, эмхнүүдэй союзай Сөвөдэй ээлжээт плснум хаяхан болобо. Пленумд хабаадагшад «Улан-Удэ» городской спортменүүд ямар амжалта туйлааб, «Түнхэнэй аймагай спортын сөвөдэй хүдэлмэри» гэгээн асуудалнуудыг зүбшэн хэлсэн байна.

Пленумд хабаадагшад городской спортменүүдэй дунда ябуулагдаг хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйгээр гүйдэ, үнгэргэгдэн лэ мурьсөөн муу дүнөөр дүүрэнэ гэжэ тэмдэглэе.

— Энэ жэлд үнгэргэгдэн мурьсөөн бүхэнэй дүн хаража үзэхэд, алишье команда, нэгэшые спортсмен муртэй амжалта туйлаагүй. Энээн-тээ боложо манай республикын суглуулагдамал командынхид федераци дотороо эгээл хүүлшын хуури

САРИУН ХҮНГЭН ЗАНДАА

Афанасий Иванович мүнөө жэлд 75 наһатай болобо. Тибьёшые хаа, нүүхэр Колмаков нитынгээ ажахы хүгжөөлсөнөөр. Афанасий Иванович Баргажанай Калининой нэрэмжэт колхозой эмхидхэгдэжэ гэгээн үзүүлжэ ороһон байгаа. Тэрэ гэгээнэй хойшо колхозодо ашатай тунхатай элдэб янзын хүдэлмэри хээн байна. Абаһаар таряан ажал дээрэ нилээд удаан сэг соо ажаллаһан юм. Үбгэрхэдөө түрэл колхозойнгоо тарья, сабшалангай газары малда гэхүүхүлгэ хорилоор харуушан болоо бэлэй. Мун шадал эргээрээ зунай үедэ үбнэ сабшалсаг, талха тарья хуриалсадаг нэн. Үбэлэй үедэ мүнөө нүүхэр Колмаков колхозойнгоо хүдэлмэри мориде харууһалжа ябадаг. Тинхэдээ моридойнгоо эдихэ үбнэ, голоомо, талха тарья өөрөө зөөжэ асардаг юм. Афанасий Иванович мүнөө үбгэрхэше, сариун хүнгэн зандаа, эмээл мори унаад, залуушууһаа дутуугүй гүйлгэжэ, харайлгажа ябадаг.

Б. Гомбоев.

Н. Иванов.

Замбуулин руу амгалан тайбан арадай эльгээмэл

БУХАРЕСТ, декабрин 1. (ТАСС). Газар дэлхэиэ тойроод дабшаха советскэ гурбадахи онгосо-одоной табигданан тухай мэдээсэлые Румыниин ажалшад тон ехэ баяртайгаар угтаа.

Ракетне техникны талар' мэдээжэ эрдэмтэ Ион Паскару ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрлэхэдөө ниггэжэ хэлэбэ: 4,5 гаран тонно советскэ онгосо-одон техникэсхые, научнашые олон юумэнүүдэ шэнжэлхэ арга олгоһон. Мүнөө тэрэ амгалан тайбан совет арадай эльгээмэл болоод, дэлхэйн бүхы орунууд дээгүүр, захагүй замбуулин соогуур аяншалжа ябана».

„Тон ехэ амжалта“

ЛОНДОН, декабрин 1. (ТАСС). СССР-эй гурбадаха замбуулин руу онгосо-одонойе табигданан тухай хэлэхэдээ, Англин мэдээжэ астроном Патрик Мур «энэ тон ехэ амжалта» гэжэ ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлэе. Замбуулин руу хунише эльгээхын урда тээ бэлдхэл хэгдэжэ байна гэбэ гэжэ тэрэ тухайла. Хунише эльгээхын урда тээ ниггэжэ хэды дахин хайса туршалга хэжэ хэрэгтэй байһанин мэдээжэ гэжэ Мур мэдүүлэе.

Рейтер агентствын мэдээсэлэй ёһоор, мүнөөдөр Гринзид (Лондондо дүтэ) гэжэ багахан тосхондо байдаг шагналтын станци замбуулин соогуур дабшаха советскэ гурбадахи онгосо-одонойе сигналууды Москвагай сагаар 13.18 часһаа 13.38 хүртээр абаа.

Һонирхохын ехээр һонирхоно

ПАРИЖ, декабрин 1. ТАСС-эй корреспондент Г. Драгунов ниггэжэ мэдээсэлэе:

Совет эрдэмтэд болон инженернүүдэй туйлаһан үшөө нэгэ гаймшадта амжалта тухай мэдээсэл-замбуулин соогуур дабшаха гурбадахи онгосо-одоной табигданан тухай хураг Франци дотор сахилгаан түргэнөөр тараа. Мантан тон онгосо-одоной замбуулин соогуур дабшаха замдаа хүрэн тухайн мэдээсэл туланда Франс Пресс агентство бүхы дэлхэйн хэблэлд тараажа байдаг ээлжээтэ мэдээсэлээ зогсоохо ушартай болоо.

ТАСС-эй Парижда байдаг отделеңдэ телефонгой хонхын наяралган таһарнагой: газетнүүдэй редакцинууд, Парижад хүн зон замбуулинны шэнжэлхэ, эзэмдэхэ хэрэгтэ хэгдэһэн энэ шэнэ шухала алхам тухай дэлгэрэнгүйгээр мэдээсэл хэсэе.

ПАРИЖ, декабрин 1. (ТАСС). Париж шадар байдаг Медоной обсерватори мүнөөдөр нотагай сагаар 11 час 34 минутада советскэ гурбадахи онгосо-одоной сигналууды абаа.

Амьяа табихын урдахи татабалзалган.
Лумумба хүл хөөрсөгөө, ухаа мэдээгээ табилгаа уусхэбэ. Шагнагты, атаархагты, энэ манай онгосо-одон мэдээсэл үгэжэ байна. США-гэйхидтэ урагшагүй ракетингээ нэе, сэсэрдэһэнүүдйел суглуулха хэрэг үлөө.

ЗОБОЛОНТО КОЛОНИАЛИЗМЫЕ ЫЛГАХА! ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябрин 30. ТАСС-эй корреспондентүүд В. Богачев, В. Озеров гэгшэд ниггэжэ мэдээсэлэе:
Колониальна бүхы орунуудта, тэндэхи арадуудта бээ даанхай гүрэн түрээ байгуулха эрхэ олгохо тухай асуудалы Генеральна Ассамблей зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлхөөр.

Мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ түрүүн үгэ абаһан Эфиопин түлөөлгшэ энэ асуудалы ООН-эй Генеральна Ассамблейн сессини үзэмжэдэ табиха үүсхэл гаргаһан Советскэ Союзые амаршалжа, ехэ баясхалан хүргэбэ. Колонидо байһан арадууд өһөдэнгөө шэнэ гүрэн турье хүтэлбэрлэхөөр «бэлэн бэшэ» гэгээн шалтаг баряад, империалистнуудтай мэхэ гохо гаргажа, колониуудта бээ даанхай байдал олгохо хэрэгтые унжгайруулжа байһиень элишлэхэ зүүраа, колониализмые усадхаха, халган халгана саг үйсэд болоод байна гэжэ тэрэ онсолон зааба. Колониуудые бариха байха гэшэ гутамшадта бузар байхаһаа гадна, гэмтэ ябадал гэжэ харагдаха зэрэгтэй.

Колониальна дарлалтын гуримы түргэнөөр, эдэбхитэйгээр усадхаха шухала байһан тухай хэлээд, һүүлэй жэлүүдтэ Африкын орунууд руу США-гэй шурган орожо, юумэнэй дурьен соогуур тэдэ орунуудтай баялгүүдта хомголожо байһан тухайдан Польшын түлөөлгшэ Ассамблейн анхаралы хандуулаа. Гутамшадта муухай колониальна дарлалтын гуримы түргэнөөр усадхаха ямаршые дуралгалы манай делегаци дэмжэхэ байна гэжэ Югославиин түлөөлгшэ Джердж хэлэе.

НЬЮ-ЙОРК, ноябрин 30. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн үдэрэй заседани дээрэ колониальна гуримые усадхаха асуудал зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлэе. Энэ асуудалаар үгэ хэлэхээ 64 делегаци бэлүүлэе гэжэ түрүүлгшэ сонсоһон.

Колониальна эзэмдэлгын «гэгээрэлэй үүргэ» тухай буржуазна элдэб номолнуудые элишлэхэ зүүраа, колониууды зээлхэн гүрэнүүдэй ябуулжа байһан бүхы хэмжээгээр ябууланууд иматгал өһөдэнгөө баялгые арьбадхаха, мэдэлдээ

абаһан орунууд болон арадуудые хайра гамгүйгөөр дарлаха, тонохо дээрмэдэхэ хэрэгтэ зоруулагдадаг байһан юм гэжэ Ливинн делегат сэхэ мэдүүлэе.

«Үдэр бүри—өөхэ, тоһон» байдаг колониальна эзэмдэлгымнай гурим халгахы гэжэ мэдээлэе, империалистнуудтай атанханаа алдажа, улам шунахай, хэрэгтэ доһшон боложо байһан тухайн Болгаринн түлөөлгшэ М. Тарабанов хэлэбэ. Эрхэ сүлөөгөө олохын тулада үхэлэй тэмсэлдэ болоһон арадуудта эсэргүүгээр колонизаторнуудтай хэжэ байһан элдэб муу мүүхэй, нэһэлхэнгэргүй аашанууд тухай, дүра зоргоороо боложо байһан ябадалууд тухайн хэлбэлдэ бэшэгдээгүй, радиогоор тунхаглагдаагүй үдэр гэжэ байнагүй. Бидээр колониуудта өһөдэнгөө һайн дүраар бээ даанхай байдалынь олгожо, гүрэн турьень байгуулалсажа байнабди гэжэ Англинн түлөөлгшын худал хуурмагаар хэлээшы Тарабанов бодото баримтануудта элишлэн харуулжа үгөө. Һайн дүраараа колониуудтаар арасажа байһанбди гэжэ колонизаторнуудтай хэлһэн нэгэшые үгэдэ этгигэһэнэй талаар гэжэ тэрэ зааба.

Колониальна дарлалтын гэмтэ хэрэгүүдые хамгаалха, сагааруулха гэгээн һаймаралтын тунгагүй, убай эрэггүй үгэнүүдые Колумбын түлөөлгшэ хэлэе.

1960 оныне Африкын жэл гэжэ тон зүб нэрэлэгдэе гээд Тунисай түлөөлгшэ Монжи Слим хэлэе. Нэгэ, арадай нүгөөдөөе дарлажа, тонохо дээрмэдэжэ байха саг дүүржэе байна. Алжирта нэһэлхэнгэргүй, тэрнэй тэнгэ дээр хэжэ байһан Франциын үсэд нэтрүү үйлэрлэгшые, үндһэ яһанай илгаа гаргалгын политикада түшгээдэг Урда-Африкын Союзай элдэб аашанууд, шархаалга, шагнагалыны түүхын ябасые тогтоожо шадахагүй юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Эдэ бүгэдэ замбуурагаланууд хадаа хүн түрлэтэнэй бүхыдөө эрхэ сүлөөгөө олохынь һаатуулха гэжэ эрмэлзһэн империализмын амья табихынаа урда тээ татабалзажа байһан ябадал мүн.

Колониальна дарлалтые үгы хэлэе тухай шухалын шухала асуудалы Генеральна Ассамблейн энэ сессини үзэмжэдэ табиуулан СССР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй Түрүүлгшэ Н. С. Хрущевто ОАР-эй түлөөлгшэ Рафик Аша өһөдэнгөө делегацин үмөнзһөө халуун баяр хүргэбэ. Тингээд тэрэ колониуудтаа бидэнэр «гэгээрэл» асарнабди гэжэ баруун орунуудтай хэлээдэг, билдагуушадга худал хуурмаг мэдүүлгэнүүдые элишлэе. Тэдэнэр эрхэ суула тухай шалалдажа байха зүүраа, түрмэ ямануудые ороһонгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байдаг патриоудуудар дүүргэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлэе. Һүүлээрнэ дарлалан зобоһон, бүхы баялгүүдыеһэн тоһон дээрмэдэһэн арадуудта хэзээ эрхэ сүлөөнь үгэхэ, бээ даанхай байдалынь олгохо болзоо колонизаторнууд сэхэ зааха ёһотой гэжэ Аша эрилтэ табиба.

Колониальна дарлалта халан халха, хосорон хосорожо ёһотой гэжэ тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ эрид шууд мэдүүлэе.

Конгодо юун болоноб

НЬЮ-ЙОРК, ноябрин 1. (ТАСС). Информационно агентствонуудай Конгоһоо эльгээжэ байһан мэдээсэлнүүд дээрһээ харалда, премьер-министр Лумумба хаана байһанин мүнөө болоно мэдэгдэнгүй, буһалгаашад, тэднине дэмжэжэ байдаг колонизаторнуудтай дунда яаха аргагүй ехэ хүл хөөрсөгөөн, ухаа мэдээгээ тата билган боложо байна. Тэрнэй талаар зориго, ямар харгыгаар ошонго тухайн, хаана хүрөөд байһан тухайн элдэб таамаг үгэнүүд, хэби баримтанууд тараагдана. Лумумба Мобутын солдадуудта баригданан Кивитт горолодо дүтэ автоматизир аюулда ороһон ушарһаа больһанда абаашадгаад, шанга нахочо дүрө баһа гэгэишые үгэ һүүлэй тараа. Тээд эдэ үгэ хүүрнүүд ямаршые баримтануудта баталагдаа гэжэ эдэл агентствонүүд мэдэһэн Тингэһын саана Мобутын «мэдээсэлнүүдэй талаар комиссар» Камбала гэдэг Лумумбын баригданан тухай үгэ хүүр дэмы гэжэ мэдэһэн ушартай болоһон байна. «Энэ мэдээ орожо байһан олон тоото таамаг үгэ хүүрнүүдэй нэгэн,— гэжэ тэри мэдүүлэе.— Тээд эдэһэй нэгэнишые үгэн юумэндэ дүтэ ошололго ха».

НЬЮ-ЙОРК, декабрин 1. (ТАСС). Леопольдвилһаа Лумумбын гаража ошоһоной үлүүлээр энэ юунэй боложо байһан тухай бэшэн зуураа, «провинцинуудайнгаа» гэгэндэ Лумумба өөрйнгөө парламентынь гэгшүүдые, парламенты тэрэнэй тала баригшадые султужа болохон гээд Леопольдвилһаа байдаг ООН-эй штаб-квартирант ехэ ханаа зоболгон боложо байһа гэжэ Ассошиэйтэд Пресс агентство мэдээсэлэе. Иимэ юумэ хэжэ шадаһаа, Лумумба Конгын хуулиа премьер-министрын үйлгые дүүргэжэ, засагаа эдэбхитэйгээр ябуулжа халха болоно бшуу. «Иимэ ушар болоо хаа,— гэжэ заагдана,— Конг ташаа ООН-эй миссини баримталха хараа бодолые тодорүүлхын тулд ООН-эй Генеральна Ассамблейн үшөө дахин шэнээр зүбшлэдэг арасалда хэрэг гарахан».

Энэ дотороо Лумумба Конгын зургад провинциин дүрбэнэйнь, тэрэ тоодо Леопольдвилһа, Зуун зүгэй, Касаи гэгшэ провинцинуудтай зонзон, тэндэхи правительствонууды дэмжэхэ байһандан найдахаар нэгэ энэ мэдээсэл соо мэдэрэгдэнэ. Лумумбын хуулиа правительство мэдэгдэхүүди хэжэ ганца Мобутын буһалгаашад, Чомбе, Лонжи мэтын колонизаторнуудтай табиалгалууд хэлээжэ болоо.

ЛОНДОН, декабрин 1. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлэй ёһоор, Арабуудай Нэгдэмэлт Республикаты дипломатическа харьсаагаа татаһалбди гэжэ мүнөөдөр президент Касавубу сонсоһоо.

ОАР-эй президент Насерта тэрэнэй эльгээһэн бэшэг мүнөөдөр Леопольдвилһаа толилогдоо. Леопольдвилһада байдаг өһөдэнгөө элишлэлдэ Мурад Галебые, посольстваныгоо бусад хүдэлмэрилэгшэдые дамсагтаа гэдэргэнэ дууджа абаһар тшы гэһэн эрилтэ Касавубу табиба.

Америкун ракетнүүдэй һөнүүд Куба дээрэ унаба

НЬЮ-ЙОРК, декабрин 1. (ТАСС). Ассошиэйтэд Пресс агентствын Гаванаһаа мэдээсэлэй ёһоор, үсгэлдэр Жолбоото Штадтад газар дэлхэиэ тойрохо хоёр онгоноудые табиха туршалга гаргаһанай үлүүлээр 10 минутын үнгэрһэн байхада ракетны һэе, бутардаһанууд горолодо дүтэ сэсэрэн унаа. Ингэжэ баһа нэгэ бурууталга, урагшагүйдэлгэн болобо.

Ю Р Ы Н Э Х Э Н Э Р

— Энэмнай юун гэгшэб?— гээд үйлсөөр ябаһан хоёр үбгэжөөлнүүдэй нэгэнишые гайхашаба.

— Юун бэ. Яаабн?— гэжэ нүгөөдөн ойгожо ядаһандаа, нүүхэрэйнгөө урдаһаа гэгээн хараад байба.

— Тэрэ, тэрэ харана гүш, сэнхир хүхэ гал, хаана ялаб ялаб гэнэб. Машина ябана гэгэишын, ондоо шэнгил,— гэжэ түрүүшын үбгэн баруун хойто зүг руу заан, бүришые һонирхоһоо.

— Одоо, энэнише гү? Болбол хүн хаш. Энэһини манай нотагай Хелто, Сүхэ голоор ябадаг пароходууды хэдэг заводой һүниин халаанайхид зайн галай элшээр тухай шэрээжэ, туяа сасарууһа ха юм. Хараагүй һаалши, һөө, һөө,— гээд нүүхэрынь нүгөөдээ наадлана.

— Үбгэрхэдөө үхибүүдэй наадан болохо гэдэгтэл, баһал шимни залуу боложо, намаар наада хэжэ ябана гүш?— гээд тэрэн нүүхэртөө гомодонгөөр дуугарба...

Нээрээшые, һүни болоходо Улан-Удын сүүднэ-бүтээлгын завод шадар нимэ сэнхир хүхэ туяа сасаржа, хүн бүхэнише һонирхуулад болонхой.

Заводой харша соо түхээрэгдэн гатуурашадай ажалладаг талмай. Эндэхи хүдэлмэришэн бүхэн өһөд өһөдэнгөө ажалые толгойгоошые үргэхэ сүлөө забдагүй хэжэ, халаанайнгаа даабарини үлүүлэн дүүргэһын хойноһоо оролдон. Байгал далай, мүн республикингаа гол горхонүүдта ашаа шэрээ теплоход, рефрижератор, баржанууды хэдэг шамбай хүдэр бээтэйшүүлэй дунда эхэнэр гагнуурашад олон. Эдэнэрнай эршүүлһээ дутуугүй зайн талаар гагнуури хэжэдэ шадамар бэрхэ, дүршэл ехэтэй, ажалдаа шалгаржа, аралдаа магтуулжа ябадаг болонхой. Тэдэнэй тоодо заводой түрүүшүүл Валентина Хохряко

ва, Татьяна Гуслякова, Феоктиста Хомяк, Александра Бухольцева, Екатерина Мамонтова гэгшэд ороно.

— Бидэнэр, мүнөө үеын эхэнэрнүүд Советскэ Конституциин ашаар олоһон эрхээ элдэжэ, хаанашые ажаллаа хаа, эршүүлһээ дутуугүй хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ, үргэн Эхэ ороноо улам саашан үгэжөөхын түлөө оролдожо ябадабди,— гэжэ Татьяна Гуслякова омогдорхон хөөрөнэ.

— Тингэһгүй яахабибди. Мүнөөһини эхэнэр хүн гэгшэ хаанашые хадан ажаллана ха юм. Абаад үзэт. Республикымнай аймаг бүхэндэ эхэнэрнүүд ямар олон тухшалануудта ажаллажа, хүдөө ажахыгаа хүгжөөлсөжэ ябанаб?— гээд нүүгөөдөн нэмэнэ.

— Екатерина Александровна, зүблэ хэлэнш. Совет Хуулингаа ашаар олоһонационална ашата бүлэ соо түрэнн бидэнэр хэды ехэ зол жаргалаа элдэжэ, эбтэй эетэй ажа-

Зураг дээрэ: Т. Гуслякова ажалдаа.

гарахын түлөө оролдожо, хэдэг ажалдаа эмхи гуримтайгаар, наата-бариггүйгөөр сар соонь хэһын тула энэшые участогай, нүгөөдөшые бригадын хүдэлмэришэд үдэрһөө үдэртэ оролдожо байһагүй. Эбтэй эетэйгээр ажалладаг эдэнэр үнэргэгшэ ноябрь нарада яһала һайнаар хүдэлмэрээ түхсэржэ, хараалагдаһан түсөөбө дүүргэһэн юм.

Зайн талаар түмэр шэрээжэ һураһан эхэнэрнүүдэй дунда Татьяна Гуслякова эгээл залуу мэргэжэлтэдэй нэгэнишые болоно. Завод соогоо харюусалгатай, орё хүндэ энэ мэргэжэлдэ Татьяна үнэргэгшэ жэлдэ һуража гаралан, ажаллажа эхилһэн байха юм. Тибгэ яабыше хаа, залуу хүн зориндоо гэдэгтэл, Татьяна басаган урдаа табиһан зорлогоо үсэд нэтрүүгээр бэлүүлжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаралсажа шаданан байна бшуу.

— Харюусалгатай, хүндэтэй энэ мэргэжэлдэ намайе һураһан заводоһинай үнэһэй хүдэлмэришэдэй нэгэн, дүршэл баянтай Андрей Ветровто ехэ баярые хүргэжэ, сэдхэхэ хэжэ ябадагбди — гэжэ Татьяна Гуслякова мүнөө баясан хэлээдэг.

Ажалда хурагшаар абаһан түрүүшынгээ үдэрые хээсэшье мартахагүй. Яахадааб гэхэдэ, багшынгаа заабарилжа, харуулжа байтарнь минни гарта барюулан рубликны электрод хоёроо мэдэнгүй, хажуудаа эхбэтһэн түмэр дайража, урдаһан зайн галай ошоор сохюулха даа, баһашые ехээр айжа, мэгдээ бэлэйб. Мүнөө энээнэе һанаа амарханаар гартаа абахадаашые, түрүүшынгээ үдэрые ээлүүдгүй һанаандаа оруулжа, хурагшаар абаһан залуушуулые хайрладаг, тэдэнэртэ өөрынгөө мэдэхэ юумэ хөөрөжэ, заабарилжа үгэхэ дурамини хүрдэг,— гэжэ тэрэ үгээе үргэлжэлүүлэнэ.

Ажалай арюун замда гараһан арюун залуу басаганай намгартайнь, ажалтайнь танилсахата иммэл даа.

Т. Бадманн.